

LAUSUNTO

Helsinki 1.12.2022

Valtionvarainministeriö

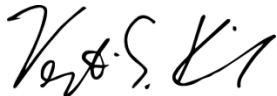
Viite: Valtionvarainministeriön kutsu 2.11.2022

Asia: Kuulemistilaisuus valtionavustustoiminnan tietovarantoon ja digitaalisiin palveluihin liittyvästä asetuseräluonnoksesta

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry on valtakunnallisten sosiaali- ja terveysjärjestöjen kattojärjestö. SOSTE on sosiaali- ja terveyspoliittinen vaikuttaja ja asiantuntijajärjestö, joka rakentaa sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyden edellytyksiä yhteistyössä jäsenyhteisöjensä kanssa. SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry:n varsinaisina jäseninä on yli 240 valtakunnallista sosiaali- ja terveysalan järjestöä ja yhteistyöjäsenenä yli 70 muuta sosiaali- ja terveysalan toimijaa.

Lisätietoja: erityisasiantuntija Ari Inkinen, ari.inkinen@soste.fi

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry

Vertti Kiukas
pääsihteeri

SOSTE

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
SOSTE Finlands social och hälsa rf
SOSTE Finnish Federation for Social Affairs and Health

www.soste.fi

SOSTE kannattaa uudistusta. Yhteinen tietovaranto ja sen laaja hyödyntäminen vahvistaa valtionavustustoiminnan luotettavuutta, saavutettavuutta, yhdenvertaisuutta ja käytettävyyttä.

Avoimen datan -periaate

SOSTE pitää erittäin tärkeänä, että valtionapuviranomaisten tai vastaavien toimittama ja Valtion konttorin kokoama tietovaranto on käytössä maksutta ja mahdollisimman laajasti avoimen datan -periaatteen mukaisesti.

SOSTE pitää tärkeänä, että valtionapuviranomaisten haltuun jäävää, Valtionkonttorille toimittamaton tietovaranto olisi myös maksutta ja laajasti käytettävissä avoimen datan -periaatteen mukaisesti.

Avustusten saajien yksiselitteinen tunnistaminen

SOSTE esittää asetustekstiin täydennyksenä ja muutoksena seuraavaa. Täydennys esitetään vahvennetulla ja alleviivattuna tekstinä.

8§ Valtionavustustietojen julkaisemisen ja käytön palvelussa julkaistavat tiedot

Valtionavustustietojen julkaisemisen ja käytön palvelussa julkaistaan seuraavat tietovarantoon tallennetut valtionavustushakemuksia ja -päätöksiä koskevat tiedot:

- 1) Avustuksen hakijana ja saajana olevan oikeushenkilön nimi **ja yritystunnus**;*
 - 2) Oikeushenkilön hakema euromääräinen avustus;*
 - 3) Myönnetty euromääräinen avustus;*
 - 4) Tieto avustuksen myöntämättä jättämisestä oikeushenkilölle;*
 - 5) Oikeushenkilölle myönnetyn avustuksen käyttötarkoitus tai käyttötarkoituksen muutos ja 6) Oikeushenkilölle myönnetyn avustuksen alueellinen kohdentuminen.*
- Lisäksi palvelussa julkaistaan valtionavustusten hakemista, myöntämistä ja käyttöä koskevista tiedoista yhteenvetoja.*

Esitetty täydennys parantaa tietopalvelun laatua, käytettävyyttä ja auttavat yksilöimään avustusta hakeneita ja saaneita yhteisöjä yhteisömuodosta riippumatta. Yritystunnus (y-tunnus) tulisi olla käytössä myös kaikissa hakupalveluissa ja avoimen datan aineistoissa.

SOSTE kannattaa monipuolisten yhteenvetotietojen julkaisua tutkiavustuksia.fi-palvelussa. Yhteenvetokuvausten taustalla olevia tietoja tulisi myös voida maksutta poimia avoimen data -periaatteen mukaisesti kuvausten laadun ja avoimuuden varmistamiseksi.

Avustustoiminnan kohdennuksen kehittäminen

Asetuksen taustapaperissa VM/Jouko Narikka 2.11.2022 on myös pohdittu hakijaryhmien tyyppittelyä ja hakijatahojen erittelyä.

”Myönnettyjä valtionavustuksia koskevat tietovarannon tiedot vastaisivat tavoitetilassa valtionavustustoiminnan eri intressiryhmien eriteltyihin kysymyksiin. Esimerkiksi viranomaisten näkökulmasta hyödyllisiä tietoja olisivat se, paljonko ja minkä tyyppisille hakijoille avustuksia on myönnetty tai jäänyt myöntämättä, millaisia hakuja muilla valtionapuviranomaisilla tai lain nojalla muilla

valtionavustuksia myöntävillä on ollut ja millaista toimintaa tai millaisia hankkeita on rahoitettu. Tiedot voisivat myös auttaa löytämään uusia potentiaalisia hakijatahoja.”

SOSTE näkee tarpeelliseksi käydä tässä yhteydessä myös keskustelua PRH:n tietovarantojen laadusta ja ajantasaisuudesta. Järjestötiedon osalta valtioavustustoiminnan tietovaranto on puutteellinen tai ristiriitainen. Järjestötoiminta on monialaista. Käytännössä voi tulla tilanteita, joissa eri valtionavustusviranomaiset tai vastaavat luokittelevat saman toimijan eri tavalla oman ajattelunsa perusteella. Mikäli tietojärjestelmässä ei ole otettu huomioon eri näkökulmia tai että toimijoita ei ole luokiteltu yleispätevästi, ei tarkastelut tuota yhteismitallista tietoa.

Järjestöjen ja niiden toiminnan tyypittelyssä on kaksi tasoa ja niiden yhdistäminen tai tarkastelu yhtä aikaa on se haaste. järjestöt **ovat jotain** (X toimiala/tyyppi tms. termi on sääntöjen tarkoituspykälän mukaan tyypiteltävissä tai luokiteltavissa) ja **tekevät jotain** (A, B, C,... joka ilmenee sääntöjen tarkoituksen toteuttamispykälästä tai usein on myös jotain muuta konkreettista toimintaa, joka elää tai muuttuu ajassa eikä sitä ole sen yksityiskohtaisemmin kirjattu tai päivitetty sääntöihin).

Eli kumpaa tasoa kulloinkin tarkastellaan, ratkaisee mihin toimialaan tai tyyppiin järjestö voidaan lukea. Järjestö voi tulla luetuksi useampaan erityisesti tarkasteltaessa, mitä kaikkea toimintaan voi sisältyä. Esim. PRH:n käyttämä luokitus perustuu siihen, että järjestöt on luokiteltavissa järjestön sääntöjen perusteella vain yhteen toimialaan.

SOSTE näkee tarpeellisena kehittää järjestötiedon laatua, monipuolisuutta ja vertailtavuutta. Toimintaa tulee kehittää yhdessä järjestöjen kanssa.